

නිවන් මග උදෙසා දර්ශන ඥානය
කළුතර බෝධිය දේශනා මාලාව-K-දේශනා අංක 002
"ධර්මය හැදින්වීම, ලෞකික සහ ලෝකෝත්තර"

1. දුක

සිත හරහා දුක විඳීම

සිතින් ම දැන ගැනීම

2. තාවකාලික ව හෝ සදාකාලික ව දුකින් මුදවාලන
ස්වභාව ලක්ෂණය / ගති ලක්ෂණය → ධර්මය

3. ධර්මය (දුකින් මුදවාලන ස්වභාව ලක්ෂණය)

(ධර්මයට පැමිණීම → සම්මා දිට්ඨිය)

ලෞකික ධර්මය

තාවකාලිකව දුකින් මුදවාලන ස්වභාව ලක්ෂණය

ලෞකික සම්මාදිට්ඨිය

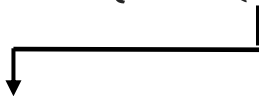
ලෝකෝත්තර ධර්මය

සදාකාලිකව දුකින් මුදවාලන ස්වභාව ලක්ෂණය

ලෝකෝත්තර සම්මාදිට්ඨිය

4. වේදනාව(විඳීම)

දුක් විඳීම

සැප විඳීම

අදුක්ඛමසුඛ විඳීම

5. සංඛාර

- සංඝතියක් වශයෙන් සකස් වෙන විද්‍යාමාන ධර්මතා

6. විද්‍යාමාන, අවිද්‍යාමාන ධර්මතා හැඳින්වීම

- මේ මොහොතේ සකස් වෙන ධර්මතා
-විද්‍යාමාන ධර්මතා
- සකස්වෙන බව ගෙවී ගිය හෝ මෙතෙක් සකස් නොවූ
ධර්මතා
-අවිද්‍යාමාන ධර්මතා

7. දුක සකස් වීම

- චර්තමානයේ දුක සකස් වීම -විද්‍යාමානයි
  - අතීත අනාගත දුක සකස් වීම -අවිද්‍යාමානයි
- දුක යනු මෙලෙස සකස් වන ධර්මතාවයක් බැවින්,
ලෝකෝත්තර ධර්මයේ ප්‍රත්‍යයෙන්, සදාකාලික ව දුකින්
මිදීමට හැකියාවක් ඇත.

8. සම්මත ව්‍යවහාරය, බුද්ධ ව්‍යවහාරය සහ ව්‍යවහාරයෙන් මිදීම

සම්මත ව්‍යවහාරය

රූප	+	ඇස	} සිතීන් දැනගැනීම → දුක
ශබ්ද	+	කන	
ගන්ධ	+	නාසය	
රස	+	දිව	
පහස	+	කය	
ධම්ම	+	මනස	

බුද්ධ ව්‍යවහාරය

තිත්තං සංඝතිය

රූපය + ඇස (චක්ඛු) → චක්ඛු විඤ්ඤාණය

ශබ්දය + කන(සෝත) → සෝත විඤ්ඤාණය

ගන්ධය + නාසය(සාණ) → සාණ විඤ්ඤාණය

රස + දිව(ජීවිහා) → ජීවිහා විඤ්ඤාණය

පොඨය්ඛිබ්බ + කය → කාය විඤ්ඤාණය

ධම්ම + මනස → මනෝ විඤ්ඤාණය

දුක

සම්මත ව්‍යවහාරය

බුද්ධ ව්‍යවහාරය

ව්‍යවහාරයෙන් මිදීම